

Representantforslag nr. 101

(2007-2008)

fra stortingsrepresentantene Line Henriette Holten Hjemdal, Laila Dåvøy, Dagrun Eriksen og Hans Olav Syversen

Dokument nr. 8:101 (2007-2008)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Line Henriette Holten Hjemdal, Laila Dåvøy, Dagrun Eriksen og Hans Olav Syversen om tiltak for å redusere forbruket av plastposer

Til Stortinget

BAKGRUNN

Plastposer er et miljøproblem

Verden produserte 4-5 trillioner plastposer i 2002, ifølge Worldwatch Institute. Bare en svært liten andel blir resirkulert. Plastposene ender i stedet ofte opp i naturen, der det tar flere hundre år å bryte dem ned. De bidrar også til å øke forbruket av olje, som brukes i produksjonen av posene. Myndighetene i San Francisco i California, USA, regner med at deres forbud mot plastposer alene vil redusere oljeforbruket med over 3,5 mill. liter årlig. Nord-Amerika og Vest-Europa står for 80 pst. av forbruket, men bruken av plastposer er i sterk vekst i utviklingslandene.

Tiltak mot plastposer

Siden plastposer er miljøskadelige, kan de ilegges en miljøavgift som gjør at posenes reelle kostnad, i form av miljøskader, reflekteres i posenes pris. Dette vil påvirke dem som kjøper plastposer til selv å ta hensyn til miljøskadene de påfører andre, slik at de reduserer forbruket av plastposer. På denne måten kan myndighetene gjennom miljøavgifter vri forbruket i miljøvennlig og samfunnsøkonomisk effektiv retning. Miljøavgifter skiller seg med andre ord fra, for eksempel, skatt på arbeidsinntekt, som kan påvirke skattyterne til å arbeide mindre, og som dermed innebærer et samfunnsøkonomisk effektivitetstap. Ir-

land valgte i 2002 å ilegge plastposer en miljøavgift på 0,15 euro. Dette har redusert forbruket med mer enn 90 pst., og har gitt myndighetene inntekter som har blitt brukt på miljøtiltak. Israel og Taiwan har også innført miljøavgifter for plastposer.

Forbud og andre former for lovregulering er også en mulighet. Det gir ikke inntekter til staten, men er generelt mer treffsikkert når det gjelder å begrense forbruket av miljøskadelige produkter. Bangladesh (hvor posene skaper oversvømmelser ved å blokkere avløp), Bhutan og Rwanda har forbudt plastposer. Byer som Paris, San Francisco og Oakland har også innført et forbud. Kina og Sør-Afrika har vedtatt å forby salg av svært tynne plastposer. I Frankrike vil plastposer være forbudt innen 2010. Australia vurderer å fase ut plastposer innen utgangen av året. Fra juli 2007 fikk alle store supermarkeder i California lovpålegg om å ta tilbake plastposer og resirkulere dem.

En tredje mulighet er frivillig samarbeid med butikkene. Dette kan for eksempel gjøres ved at myndighetene og bransjen inngår en avtale om at butikkene skal tilby kundene handlenett i stedet for plastposer. Dette vil imidlertid verken skaffe staten inntekter, slik en miljøavgift vil, eller være så treffsikkert når det gjelder å begrense forbruket av plastposer og sikre en samlet, positiv miljøgevinst.

Mulige alternativer til plastposer

Plastposenes popularitet skyldes at de er lette, rimelige og vanntette. Sammenliknet med papirposer er de mindre energikrevende å produsere, skaper mindre luftforurensing og mindre avfall. Det beste alternativet til plastposer kan være gjenbruksposer og handlenett laget av et kraftigere stoff som gjør at de kan brukes mange ganger, eller poser laget av stivelse fra matavfall eller andre miljøvennlige materialer. Økt gjenbruk av plastposer kan også være en løsning.

I vurderingene av mulige alternativer er det viktig at livssyklusstudier som ser på forhold som totalt energiforbruk, oljeforbruk, avfall, CO₂-utslipp og vannforbruk, legges til grunn.

Forslagsstillerne anmoder Stortinget om å be Regjeringen fremme forslag om å innføre tiltak som reduserer forbruket av plastposer i Norge på en bærekraftig måte.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om innføring av miljøavgift eller andre tiltak som kan sikre at forbruket av plastposer reduseres på en bærekraftig måte.

24. april 2008